

88

NOTITIE

Betreft: Consultatie Wet GDI

Datum: 31 maart 2017

Bijlage(n):

Vanuit de Waarderingskamer willen wij graag reageren op de concepttekst voor de Wet Generieke Digitale Infrastructuur (Wet GDI). Beide onderwerpen die de eerste fase van deze wet gaat regelen, implementatie standaarden en authenticatievoorziening, hebben de afgelopen jaren in het WOZ-domein al veel aandacht gehad. Dat zal de komende periode zeker zo blijven.

Wij juichen het geven van een wettelijke basis aan deze onderwerpen toe, omdat de wetgever daarmee aan betrokken partijen, zowel bestuursorganen als voor deze organen werkende bedrijven, laat zien dat er sprake is van een stabiele basis. Daardoor kunnen ook investeringen met een langere tijdshorizon op verantwoorde wijze worden onderbouwd.

Een wettelijke basis alleen zal volgens ons niet voldoende zijn om op de genoemde terreinen een impuls te geven. Binnen het WOZ-domein hebben wij de afgelopen jaren al veel van betrokken partijen gevraagd. Binnen het WOZ-domein hebben wij reeds eerder gekozen voor (verplicht) gebruik van gemeenschappelijke standaarden en voorzieningen. Gemeenten, maar ook gemeenschappelijke regelingen, waterschappen en andere afnemers van de WOZ-gegevens hebben bijvoorbeeld door de verplichting om binnen het WOZ-domein de standaard Digikoppeling te gebruiken voor communicatie met de Landelijke Voorziening WOZ (LV WOZ), significante investeringen moeten doen. Het gebruik van deze standaard heeft ook geleid tot aanzienlijke vertragingen ten opzichte van de oorspronkelijke planning, omdat onvoldoende kennis en ervaring bij partijen in de beginfase beschikbaar was en de centraal ingeregelde ondersteuning onvoldoende was toegerust om dit adequaat in te vullen.

In dat kader willen wij dan ook verzoeken om naast het creëren van een wettelijke basis voor de te gebruiken standaarden ook een wettelijke basis te creëren voor een centrale ondersteuning bij implementeren en gebruik van deze standaarden. Om het gebruik van deze standaarden daadwerkelijk te stimuleren zou deze ondersteuning tenminste voor de bestuursorganen gratis beschikbaar moeten zijn.

Wat betreft de verplichting tot gebruik van een generieke, uniforme authenticatie-voorziening proberen wij gemeenten al jaren om waar mogelijk de generieke voorziening (nu DigiD) te gebruiken. Wij constateren dat er rond de WOZ-uitvoering op verschillende wijzen sprake is van digitale interactie tussen gemeenten/uitvoeringsorganisaties enerzijds en belanghebbenden anderzijds. De interactie betreft onder meer het onderling afstemmen van de objectkenmerken ten behoeve van een juiste WOZ-taxatie, het inzien van WOZ-waarden en WOZ-taxatieverslag, het indienen van en verder communiceren over WOZ-bezwaren, het inzien en betalen van gemeentelijke belastingaanslagen. Omdat er sprake is van verschillende vormen van communicatie zijn er veelal ook verschillende automatiseringssystemen betrokken bij deze interactie. Wij constateren dat gemeenten, door de hoge kosten van de

noodzakelijke beveiligingsaudits ten behoeve van het gebruik van de generieke authenticatievoorziening nog vaak "zwichten" voor goedkopere opties voor authenticatie. Niet alleen doet dit afbreuk aan de beoogde informatieveiligheid, ook worden burgers en bedrijven daardoor geconfronteerd met een grote diversiteit van wijzen waarop men toegang verkrijgt tot de gegevens die de overheid over hem of haar heeft

Met de financiële paragraaf in de nu voorgestelde Wet GDI, wordt onze zorg hieromtrent groter. Bestuursorganen, waaronder gemeenten en de voor hen werkende uitvoeringsorganisaties en dienstverleners worden als gevolg van het nu voorgestelde wettelijk kader niet alleen geconfronteerd met kosten voor de, inderdaad noodzakelijke, beveiligingsaudits, maar zullen ook naar rato van gebruik een bijdrage moeten betalen voor gebruik van de voorziening.

Wij zouden graag zien dat de Wet GDI ook een financiële regeling biedt die daadwerkelijk het overheidsbrede gebruik van een generieke authenticatievoorziening stimuleert. Daarbij zien wij de authenticatievoorziening als een belangrijke schakel in de digitale infrastructuur van de overheid, die zonder "tolpoortjes" gebruikt zou moeten kunnen worden. Wij adviseren daarom om in de regeling op te nemen dat tenminste het gebruik van de voorziening via een systeem van centrale financiering wordt bekostigd, zodat er voor de bestuursorganen geen gebruikskosten zijn. Bij voorkeur zouden ook de kosten van de beveiligingsaudits onder deze centrale financiering moeten vallen, om te bewerkstelligen dat er geen onoverkomelijke belemmeringen meer zijn voor bestuursorganen deze authenticatievoorzieningen te benutten.

Overigens zouden wij willen voorstellen het uitgangspunt van centrale financiering ook te hanteren voor de voorgestane toekomstige uitbreidingen van de Wet GDI. Indien de tendens naar kostendoorrekening naar rato van gebruik, die met deze conceptwet wordt bevestigd, doorzet, zal dat naar onze mening een rem vormen op het realiseren en gebruiken van een echt generieke digitale infrastructuur. Een kostendoorrekening remt gebruik en leidt daarnaast tot extra administratieve lasten.

Wij geven u in overweging reeds in deze conceptversie van de Wet GDI een basis te leggen voor centrale financiering voor de gehele GDI, overeenkomstig de wijze waarop bijvoorbeeld Rijkswaterstaat met behulp van centrale financiering vorm geeft aan belangrijke componenten van onze fysieke infrastructuur.